

Istentisztelet – Pünkösöd ünnepe

Budapest-Fasor, 2021. május 23. 11:00; MGYTK

https://youtu.be/iAzcIzqe_Pc

A vasárnap ünnepi igéje: Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek URa. (Zak 4,6)

Lekció/olvasmány: Jn 14,23-31 – A másik Pártfogó ígérete; ApCsel 2,1-13 – A Szentlélek kitöltése

Jézus mondja: Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és nála maradunk. Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én ígéimet. Az az ige pedig, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki elküldött engem. Elmondom ezeket nektek, amíg veletek vagyok. A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek. Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, ne is csüggedjen! Hallottátok, hogy én megmondtam nektek: elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálam. Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd megtörténik, higgyetek. Már nem sokat beszélek veletek, mert eljön e világ fejedelme, bár felettem nincs hatalma. A világnak azonban meg kell tudnia, hogy szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, ahogyan az Atya parancsolta. Keljete fel, menjünk el innen! (Jn)

Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valamilyen lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és szálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak. Sok kegyes zsidó férfi élt akkor Jeruzsálemben, akik a föld minden nemzete közül jöttek. Amikor ez a zúgás támadt, összefutott a sokaság, és zavar támadt, mert mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni. Megdöbbsentek, és csodálkozva mondták: Íme, akik beszélnek, nem valamennyien Galileából valók-e? Akkor hogyan hallhatja őket mindegyikünk a maga anyanyelvén? Pártusok, médek, ... és a római jövevények, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, amint a mi nyelvünkön beszélnek az Isten felséges dolgairól. Megdöbbsentek mindnyájan, és tanácstalanul kérdezték egymástól: Mi akar ez lenni? Mások azonban gúnyolódva mondták: Édes bortól részegedtek meg. (ApCsel)

Textus/a prédikáció alapigéje: 1Sám 16,1-13 – Sámuel felkeni Dávidot Izráel királyává

Az ÚR azonban ezt mondta Sámuelnek: Meddig bánkódsz még Saul miatt? Hiszen elvettem őt, és nem marad Izráel királya! Töltsd meg olajjal a szarudat, és indulj! Elküldelek a betlehemi Isaihoz, mert az ő fiai közül választottam magamnak királyt! Hogyan mehetnék oda? – kérdezte Sámuel. – Ha meghallja Saul, megöl engem. De az ÚR ezt felelte: Vigyél magaddal egy üszőt, és mondd ezt: Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az ÚRnak. Azután hívd meg Isait az áldozati lakomára! Én pedig majd a tudodra adom, hogy mit kell tenned: azt kend fel, akit én mondok neked! Sámuel úgy is tett, ahogyan megmonda neki az ÚR. Amikor megérkezett Betlehembe, remegve mentek eléje a város vénei, és azt kérdezték: Békés szándékkal jöttél-e? Békés szándékkal – felelte. – Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az ÚRnak. Szenteljétek meg magatokat, és jöjjetek el velem az áldozati lakomára! Miután szentnek találta Isait és fiait, meghívta őket az áldozati lakomára. Amikor megérkeztek, és meglátta Elíábot, ezt gondolta: Biztosan ez lesz a felkent, aki most itt áll az ÚR előtt. De az ÚR ezt mondta Sámuelnek: Ne tekints a megjelenésére, se természetes növéseire, mert én megvetem őt. Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az ÚR azt nézi, ami a szívben van. Ekkor Abínádábot szólította Isai, és odavezette Sámuel elé, de ő ezt mondta: Őt sem választotta az ÚR. Azután Sammát vezette oda Isai, de Sámuel ezt mondta: Őt sem választotta az ÚR. Hét fiát vezette így oda Isai Sámuel elé, de Sámuel ezt mondta Isainak: Ezeket nem választotta az ÚR. Majd megkérdezte Sámuel Isaitól: Itt van az összes fiad? Hátra van még a legkisebb – felelte ő –, de ő éppen a juhokat őrzi. Erre Sámuel ezt mondta Isainak: Üzenj neki azonnal, és hozasd ide, mert addig nem ülünk le, amíg ő meg nem érkezik. Érte küldött tehát, és elhozatta. Ő pedig pirosposztag, szép szemű és jó megjelenésű volt. Akkor ezt mondta az ÚR: Rajta! Kend föl királlyá, mert ő az! Sámuel pedig fogta az olajos szarut, és testvérei körében fölkenete őt. Akkor az ÚR lelke szállt Dávidra, és attól kezdve vele is maradt. Sámuel pedig elindult, és elment Rámába.

Kedves Gyülekezet!

Hittan órák és nyári táborok kedvelt tantörténete ez a Dávid királlyá történő felkenéséről szóló, ókori keleti mesemotívumokkal is átszótt elbeszélés. Hiszen már a gyermekek is, azáltal, hogy megtanulják hogyan lett Dávidból, egy egyszerű betlehemi család legkisebb, nyolcadik gyerekéből király, állatok pásztorából egy nép pásztor, és hogy aztán milyen király is volt ő, azáltal már ők is megsejtenek valamit Istentől, az isteni utak csodálatos és izgalmas voltáról, és rálátást nyernek arra is, hogy a mindenható és bölcs Isten szemében mi számít értékesnek és hangsúlyosnak, és mi nem.

Dávid kiválasztásának történetében ennek, a látásnak, a jól látásnak igen fontos szerepe van. Épp a Dávidot királlyá felkenő Sámuel prófétát, akit akkoriban látó-nak is neveztek, feddte meg Isten, amiért Saul király utódának kiválasztásakor valamit nagyon „benézett”. Egészen másra figyelt, mint amire kellett volna. Ahogy akkoriban mindenki, úgy Sámuel is – csak tőle ugye nem ezt vártuk volna – a látványból, a rendkívüli külső megjelenésből, a magas termetből következtetett a sokra, a nagyra hivatottságra, a kiválasztottságra. Ahogy a nép közül egy fejvel kimagasló Saulból király lett, hiszen már a testi megjelenése is azt sugallta, hogy nincs hozzá hasonló, úgy Dávid legidősebb bátyjának a szép termete láttán is azt gondolta Sámuel, hogy ez önmagában elegendő jele annak, hogy ki lesz az Úr felkentje. Isten azonban helyre igazította őt: *nem az a fontos, amit lát az ember, Isten a szívet, a lelkületet vizsgálja. Mert ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.*

Ma, amikor tényleg bármit el lehet adni egy szép nő vagy egy charme-os férfi arcával és testével, ma, amikor oly nagy hangsúly helyeződik a külsőre és a külsőségekre, fontos hazavinnünk magunkkal ennek a történetnek ezt az első nagy üzenetét: *Nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szem előtt van, de az ÚR azt nézi, ami a szívben,* a Lélek munkálta lelkületben van. Mert megszépül, vonzóvá válik az az ember, kinek szíve-lelke-lényege derűt, örömet, békességet, türelmet, kedvességet, jóságot, szelídséget, szerénységet, tisztaságot sugároz! Erre törekedjünk, ezt kérjük Istentől! *Ne törtessünk kihívóan, s egymásra irigykedve, hiú dicsőség után,* mulandó és csupán csak külső szépség, csalóka báj és látszat, a külsőségekben kimerülő célok után! (Gal 5,22.26) Elsősorban belülről akarjunk szépek lenni!

Dávid kiválasztás-történetének az az iróniája, hogy amikor a hét idősebb fiú felvonultatása után előkerül végre ő, Dávid is a mezőről, az elbeszélés elsőként ezt jegyzi meg róla: *Ő pedig pirospozsgás, szép szemű és jó megjelenésű volt.* Igazából nincs ez ellentétben Isten mondandójával. Nem állítja Isten, hogy ne fektessünk időt, pénzt, erőt, energiát abba, hogy ma-

gunkat, a családtagjainkat, a környezetünket, a közösségeinket, a programjainkat széppé, ápolttá, csinosná és vonzóvá tegyük. A fontossági sorrend az, ami számít. A külső megjelenés, a forma, az arculat fontos – de a szív, a lelkület, a tartalom fontosabb. A báj és a szépség elbűvölő (Sir 40,22) – de a belső szépség még bájosabbá tesz és még sokkalta elbűvölőbb.

A szív, a lelkület miatt választotta Isten a testvérei ellenében Dávidot és mondta Sámuelnek: *Rajta! Kend föl királlyá, mert ő az!* Dávidon nem sokat változtatott az ölébe pottyant hatalom. A róla alkotható „ilyen volt”, s „ilyen lett” képek között, a nyáját vagy a népet terelő pásztorsága között lényegileg nincs sok különbség.

Ahogy Varga Gyöngyi írja róla lelkészi folyóiratunk előkészítőjében: Dávid a hatalom embereként, politikai játszmák, birodalmi érdekek, ellenségek és talpnyalók, tegyük hozzá: gyönyörű nők között, de legfőképpen szíve mélyén kereste, alázatosan az előre vezető, igaz ösvényeket.

Az élete – ahogy zenél, énekel, beszélget, medvékkel, oroszlánokkal, Góliáttal harcol, ahogy Istentől tanúskodik, ahogy vívódik és kérdez, ahogy menekül Saul elől és ahogy királyként parancsot osztogat, ahogy kegyet gyakorol és ahogy elbukik –, az ő egész élete az Isten színe előtt élő, küzdő, másokért is tenni tudó, önvizsgálatra, bűnbánatra és megújulásra is képes, hinni és bízni tanuló ember története. Sokat hibázott, vér is tapad a kezéhez, de ezzel együtt nagyon közel tudta magához az Úr lelkét, a vele lévő isteni erőt. Ez kiderül az evangéliumi szellemet és az istenhívők számára máig sok áldást közvetítő zoltáraiból is! Gondoljunk például a 23. jó pásztor-zoltárára!

Jelentéktelen pásztorfiúból Izrael legendás királyává válni – Dávid életén és sorsán keresztül Isten lelkülete, ki nem érdemelhető jóindulata, azaz kegyelme és az ő emberi számításaink szerint teljesen meghökkentő, reményeket és várakozásokat felülmúló kiválasztása látható és ismerhető meg.

Nem is meglepő ezek után, hogy Jézus földi élete még Dávidénál is inkább tele volt ilyen meghökkentő részlettel. Isten emberré válása, a betlehemi születés szerény körülményei, az egyszerű neveltetés, az átlagos ácsmesterség – ki hitte volna, hogy épp ő lesz Isten küldötte, tükörképe, felkentje, messiása? Jézus szelíd és békés módszerei, irgalmas és együtt érző szeretete, alázata – ki hitte volna, hogy annyi ember életét változtatja meg szavával, életével, mennybemenetele után elküldött Lelkével? Nem hatalommal, nem erőszakkal, hanem így: Lelkével (Zak 4,6), és követőinek arcán máig is kirajzolódó szépsége vonzásával.

Az Ószövetségben Isten Lelke rászáll és támogatja a különleges szereppel, a nép vezetésével megbí-

zott embereket. Bírák, próféták, vezetők, királyok kapják Istentől a Lelket, ajándékkul, átmeneti időre, valamilyen fontos küldetés teljesítésének idejére.

Itt áll előttünk Izrael első királyának, Saulnak is a példája. Tehetős benjámini családból származó, testileg hatalmas ember volt. Fizikai adottságai, igazi aszkéta és katona alkata alkalmassá tette őt arra, hogy sok háborút folytatni kényszerülő király és hadvezér legyen. Épp apja elkóborolt szamarait kutatva találkozott Sámuel prófétával, akivel az Úr már előzőleg tudatta, hogy azt az ifjút kell majd felkennie Izrael első királyának, aki másnap az apja szamarait keresve kér majd tőle segítséget. Amikor meglátta, fel is kente Saul királynak. Akkor az Úr Lelke ténylegesen is Saulra szállt, és ezzel elkezdődött benne valami új, Isten munkája, amitől ő egy ideig más emberré lett. Nem varázsütésre, nem egy csapásra, hanem lassan, fokozatosan. Ahogyan ezt pünkösdi óta tapasztalja minden hívő ember is. A megszentelő Szentlélek leszáll ránk, betölt minket, és elkezd megjelenni életünkben ennek a Lélek munkának mindenféle gyümölcse, amit előbb-utóbb a környezetünk is észrevesz.

A Lélek nem arra adatott az Ószövetségben, és ma sem azért adatik tehát, hogy mi jobban és jobban érezzük magunkat tőle. Saul azért kapta a Lelket, hogy általa képes legyen bölcsen irányítani a népet. A Szentlélek nekünk is szolgálatra, mások Istenhez vezetésére, mások javára adatik. A pünkösdi Lélek kitöltése után is így mentek ki az apostolok az emberek közé, segítették, gyógyították, tanították őket, Jézusról prédikáltak, gyülekezeteket szerveztek nekik. Akiben ott él már Isten Lelke, az nem tud mást tenni, mint szolgálni. Mesteréhez hasonlatosan, aki maga mondta: nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon és életét adja váltságul sokakért.

Saul után Dávidra is leszállt a Lélek, de míg Saul az engedtlensége és az öntörvényű döntései miatt a Lélek elhagyta, addig Dávidot nem hagyta el, hanem vele maradt, egész életében, minden engedtlensége és bűne ellenére. Ennek oka pedig nem volt más, mint a kettejük közti lelkiületbéli különbség. Dávid mindig kész volt a szívében más emberré válni, Istennek a szívében helyet készíteni és fenntartani. Saul viszont nem engedte Isten Lelkét kiteljesedni a maga életében, nem bízott eléggé az Úrban, s mechani-

kusan próbálta meg segítségül hívni, használni Őt. Nem Isten és az Ő Lelke hagyta tehát el először Saul, hanem pont fordítva történt, Saul fordult el az Úrtól, ő ment a maga feje után konokul, először ő hagyta el Istent.

Elhagyhat-e minket is a Lélek? Mi van akkor, ha a felkent király, vagy a pünkösdi óta hitre jutott és újja született, a Lélek által betöltött keresztény ember nem jár többé Isten útján? Van ilyen, lehet ilyen?

A Szentírás valóban szól arról, hogy a Lelket ki lehet oltani, meg lehet szomorítani. Erről ír Pál az Efezusi levélben (4,22-32): *Vessétek le a régi élet szerint való ömbert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt megromlott; újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett. Vessétek le a hazugságot, és mondjátok igazat. Haragudhattok, de ne vétkezzetek: a nap ne menjen le haragotokkal, helyet se adjatok [szívetekben] az ördögnek. ... Ne szomorítsátok meg Isten Szentlelkét, aki az ő pecsétje rajtatok a megváltás napjára. Minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőletek minden gonosszággal együtt. Viszont legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, bocsátsátok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek Krisztusban.*

A Lélek nem lép ki, nem távozik el tőlünk – általa van velünk Jézus minden napon a világ végezetéig. Dáviddal is vele maradt. Pünkösdi óta velünk is. Isten hosszú tűrő, irgalmas szeretete és hűsége miatt. De az nem jó, ha mi ezzel visszaélünk. Hanem az a jó, ha szívünkben mind nagyobb teret, az életünkben minél több területet engedünk át a Szentlélek irányításának és az alázatos Istenre figyelésnek.

Tetszik nekem Isten mondata Dávid mezőről való megkerülése után. Azt mondta Sámuelnek: *Rajta! Kend föl királlyá, mert ő az!* A szíve, a lelkiülete nagyon tetszett Istennek. Nem volt hibátlan, büntelen. Alkalmatlan volt a kiválasztott feladatra is, akárcsak Saul – vagy az egyszerű pünkösdi tanítványok, és mi is. De Dávid engedte és akarta, hogy Isten a Lelke által formálja, alkalmassá tegye és használja őt.

Bár csak ránk nézve is e szavak jutnának Isten eszébe: *Rajta, töltődj be Lélekkel, te vagy az, akiben lakozást veszek, akiben kibontakozom, akiben kiteljesedem, aki által rendkívüli viszek véghez Lelkem ereje és lendülete által! Imádkozzunk!*

Köszönjük, Urunk jóságodat, irgalmadat, vezetésedet, hogy véded és megújítod életünket, hogy vigaszt, reményt, üdvösséget adsz, hogy formálsz minket és bennünk élsz Szentlelked által. Izzítsd fel hitünket és reménységünket, tégy minket nyitottá kiszámíthatatlan meglepetéseid elfogadására, add, hogy erőddel, szeretetteddel, józanságoddal, jól látva éljünk. Add, hogy lelkesen, szépen, vonzóan és nevetve nézzünk a holnap elé. Maradjon rajtunk Lelked – és add meg nekünk, hogy mi is megmaradjunk benned és a te utaidon! Ámen.

Ének: 241,3-4

Szentleked az én biztatóm, Hogy gyermeked vagyok; Mint jó Atyámban bízhatom, Nem leszek elhagyott,
Nem leszek elhagyott.

A boldogságra, Istenem, Szentlekeddel segíts, Jóra erőt te adj nekem, Áldj, védj és üdvözíts, Áldj, védj és
üdvözíts!